

Privatització de la seguretat, control social i el seu impacte de gènere a Jerusalem Est

Autora: Nora Miralles Crespo

Des de l'annexió de Jerusalem Est al 1967 per part d'Israel, durant la Guerra dels Sis Dies, i la proclamació de la ciutat ocupada com a "capital indivisible de l'Estat Jueu" (Chiodelli, 2012: 6), declarada contrària a la llei i al Dret Internacional pel Consell de Seguretat de les Nacions Unides en resolucions com la 267 del 3 de juliol de 1969, les polítiques urbanes a Jerusalem han estat orientada a unificar, de facto, la ciutat sota un sol comandament i a la seva "desarabització" (Yiftachel, 2011) entesa com el desplegament de polítiques etnocràtiques de veto a la població àrab a l'hora d'accedir a la plena ciutadania. En aquest context, la securització de la ciutat, no només en termes de desplegament de mitjans de vigilància massiva, sinó de polítiques públiques de seguretat o de criminalització de la resistència i les dissidències urbanes, ha construït relacions diferencials entre residents considerats mereixedors de protecció i aquells etiquetats com a amenaça potencial a la seguretat.

L'expansió d'Empreses Militars de Seguretat Privada enteses com a "corporacions privades que proveeixen de serveis militars i de seguretat" (Armendáriz, 2015), ha anat augmentant progressivament, des dels anys 90 però especialment a partir de la segona meitat dels 2000, ocupant funcions públiques de l'Estat. En el cas de Jerusalem Est, amb un creixent rol i desplegament de funcions en el disseny i gestió de sistemes de vigilància i control social, en la protecció de barris i assentaments colons, la guàrdia de checkpoints i la vigilància d'institucions públiques, presons, monuments i infraestructures de transport.

El resultat d'aquestes polítiques de privatització de la seguretat és un greu impacte en els drets humans de la població palestina de Jerusalem Est, que afecta de forma específica -per la relació conflictiva prèvia entre seguretat i gènere- a les dones palestines, agreujant dinàmiques discriminatòries ja presents en les polítiques i agències de seguretat públiques.

Al present policy paper s'analitzen els principals impactes de gènere, i més concretament sobre els drets i llibertats de les dones palestines, que ha provocat la presència de les Empreses Militars de Seguretat Privada (EMSP, d'ara endavant) a Jerusalem Est.

1. MARC NORMATIU APLICABLE SOBRE EMPRESES MILITARS DE SEGURETAT PRIVADA I DRETS HUMANS A ISRAEL

L'auge i presència cada vegada més estesa de les EMSP, així com la complexitat que entranya la presència d'actors no estatals armats en contextos de conflictes, tensions i hostilitats, en forma d'entitats jurídiques subjectes al dret privat, que no actuen sota el comandament d'autoritats militars de l'Estat que les contracta, ni estan subjectes a les normes de la guerra (Güell i Torroja, 2013), han atiat un debat urgent sobre la **necessitat d'un marc jurídic específic que reguli la seva actuació**, les seves responsabilitats i el rendiment de comptes sobre els abusos i violacions que poden estar cometent en l'exercici de les seves funcions.

Durant la darrera dècada -i especialment arran d'escàndols com el de Blackwater a l'Iraq- s'han aprovat mecanismes autoregulators de monitoreig i certificació de bones pràctiques en relació a les EMSP, malgrat que a la pràctica, "estats i empreses els dominen, limitant els debats als processos de certificació, sense tenir en compte realment la prevenció, reparació i sanció per casos de vulneracions de drets humans dels seus membres" (Daza i Torroja, 2019).

Alhora, si, fruit d'aquest buit legal pel que fa a les EMSP, els Estats no són directament responsables de les vulneracions de Drets Humans comeses per empreses privades, sí que ho són de desatendre les seves obligacions bàsiques sota el **Dret Internacional i el Dret Internacional Humanitari**, envers la prevenció, investigació, càstig i reparació sobre els abusos comesos per actors no estatals, en compliment de convencions internacionals ratificades. En el cas d'Israel, per exemple, a més de la protecció dels Drets civils i polítics, dels Drets econòmics, socials i culturals i la Convenció internacional contra la Tortura, actuaria la cobertura internacional dels drets de les dones sota el Dret Internacional Humanitari, en aquest cas, en forma de **Convenció per a l'Eliminació de qualsevol forma de Discriminació envers les Dones, la CEDAW**, ratificada pel país l'any 1991.

En interès d'aquest *policy paper*, existeixen també les "**Directrius sobre Corporacions i Drets Humans**", impulsades per l'Oficina de l'Alt Comissionat de Drets Humans de les Nacions Unides (OHCHR) i aprovades pel Consell de Drets Humans la seva **resolució 17/4, del 16 de juny del 2011**, que incorporen les empreses a la definició d'actors no estatals potencialment vulneradors dels Drets Humans.

La insuficiència d'aquests mecanismes d'autoregulació i *soft law* han fet palesa la necessitat que els Estats assumeixin responsabilitats dins l'obligació d'actuar amb la deguda diligència, per acabar amb el que Helena Torroja anomena "arquitectura de la impunitat", que ha suposat un greu impacte per a les víctimes de violacions dels Drets Humans comesos pels empleats de les EMSP, en general, i en particular per a les dones i les nenes als països on es despleguen aquests actors (Vrdoljak, 2015).

És per això que al 2014, acompanyant l'aprovació d'una resolució del Consell de Drets Humans de les Nacions Unides favorable a l'adopció d'un tractat vinculant pels Estats¹, es va posar en marxa la "**Campanya Global per Desmantellar el Poder Corporatiu**", que agrupa més de 200

¹ United Nations Human Rights Council Resolution 26/9, 26/06/2014:
https://ap.ohchr.org/documents/dpage_e.aspx?si=A/HRC/RES/26/9

organitzacions, que exigeix la creació d'un Tractat Internacional vinculant que reguli les operacions de les empreses transnacionals, incloent EMSP, des d'una perspectiva de Drets Humans².

Ahora, l'expansió de les EMSP a Israel i, en concret, a Jerusalem Est, presenta característiques molt específiques del **context de conflicte permanent i ocupació militar** dels Territoris Palestins, pel que, a més, aplicarien les normes internacionals destinades a potències que ocupen militarment un territori, és a dir, les lleis que regulen les hostilitats en un conflicte armat internacional i les lleis de manteniment de l'ordre públic i protecció de la població civil en territoris ocupats, recollides a la Convenció de l'Haia (1907), a les **quatre convencions de Ginebra** (la darrera i més citada en aquest document, aprovada el 1949) i al Protocol Addicional (API) de 1977.

Pel què fa a legislació interna, hi ha dues lleis estatals -la **Llei d'Investigadors Privats i Serveis de Seguretat (1972)** i la **Llei sobre els Poders per al Manteniment de la Seguretat Pública (2005)**- que limiten la concurrència a concursos públics de l'administració israeliana als proveïdors de serveis de seguretat que tenen llicència, i sota la qual operen les empreses de seguretat privada a Jerusalem i als checkpoints de Cisjordània. Aquesta darrera llei de 2005 estipula, al seu article primer, que l'ús dels poders ha de ser exercit de forma que garanteixi al màxim la protecció dels Drets Humans, de la privacitat i de la dignitat dels individus, tot i que obre la porta -especialment a partir de la seva modificació al 2016- a estendre els poders del personal de seguretat privada, equiparant el seu estatus al dels soldats i forces de seguretat i incloent entre les seves competències la de demanar identificació i escorcollar persones³. Existeixen, també, algunes disposicions militars rellevants -com la **Disposició militar número 1401 sobre serveis de seguretat (1993)**, que requereix un permís d'una autoritat militar competent per a contractar serveis de seguretat a Cisjordània- per a emmarcar les activitats de les EMSP a la zona, malgrat que no hi ha cap legislació específicament dedicada a l'actuació d'aquestes empreses en les diverses funcions que desenvolupen a Jerusalem Est (Armendáriz, 2015).

2. LA PRIVATITZACIÓ DE LA SEURETAT A ISRAEL I LES PRINCIPALS EMPRESES QUE OPEREN A JERUSALEM EST

Israel, que ha fet de l'emergència el seu estatus permanent des que es va crear al 1949, és l'Estat Vigilant per antonomàsia (Tawil-Souri, 2016), posicionant-se a més com un dels líders globals en la venda i exportació de tecnologies de control de la població i vigilància massiva. Aquest procés quasi permanent de securització a Israel no pot desagregar-se de la seva condició de potència ocupant. Des de l'inici de la ocupació els Territoris Palestins han esdevingut laboratori i camp de proves d'incomptables polítiques i eines de control, vigilància i assetjament de la població palestina, culminant en grans infraestructures com els checkpoints, el mur de separació i una avançada tecnologia de seguiment, escolta i vigilància, permetent a Israel presentar-se als seus socis comercials com a referent i expert en aquest àmbit.

A principis dels 90, enmig d'una situació securitària crítica per l'inici de la Primera Intifada (1987), el govern israelià crea les bases per a l'externalització de funcions a Empreses Militars de Seguretat Privada (Armendáriz, 2015), si bé, com en el cas d'altres territoris, el clima securitari global creat a partir del 2001 i la proliferació de les EMSP, juntament amb la progressiva privatització de serveis públics, el desenvolupament i especialització de la tecnologia militar i la ràpida penetració de la indústria armamentista en les polítiques públiques de les darreres dècades, ha ajudat a l'expansió d'aquest negoci a Israel, empenyat finalment per la Segona

² Per a més informació, veure: www.stopcorporateimpunity.org/?lang=es

³ Adalah, "New Discriminatory and Anti-Democratic Legislation", març 2016: www.adalah.org/uploads/New-Israeli-Discriminatory-Laws-March-2016.pdf.

Intifada (2000), que comportarà una reestructuració del sector públic de la seguretat. Serà l'impuls definitiu de la privatització de la seguretat a Israel, particularment des de l'inici de la construcció del mur a Cisjordània i la privatització dels checkpoints iniciada el 2005. L'organització Who Profits calcula que actualment hi ha desplegat uns 135.000 guàrdies privats (50.000 d'ells armats), entre l'Estat d'Israel i els Territoris Ocupats de Palestina.

2.1. Principals àmbits de seguretat on operen les EMSP a Jerusalem Est

- **Instal·lació i supervisió de tecnologies de vigilància panòptica masiva**

Sota una pàtina de progrés i connexió amb l'ambigua etiqueta d'*smart city*, la policia nacional i el govern municipal han anat recorrent cada vegada més obertament als mètodes de vigilància tecnològica, biomètrica i de predicció del comportament, com a estratègia per incrementar el control sobre la comunitat palestina de Jerusalem Est⁴. Amb el nou segle, s'inicien programes de vigilància panòptica com "Mabat 2000", dissenyats per empreses privades de seguretat amb clars orígens militars, com AGM Company i Mer Group, que han desplegat més de 350 càmeres de videovigilància i sensors als carrers de la Ciutat Vella de Jerusalem, **una càmera per cada 125 residents**⁵, que enregistren imatges contínuament, 24 hores al dia, 7 dies a la setmana.

Una aposta que es va articular de forma més concreta l'any 2014, quan es va incrementar encara més l'exhaustiva xarxa de videocàmeres, amb l'objectiu de captar les matrícules de tots els vehicles que circulen pel districte de Kedem, que cobreix la major part del Jerusalem Est ocupat. L'expansió de dispositius de vigilància massiva, perfilació de sospitosos i *software* de reconeixement facial ha beneficiat empreses com Anyvision o Athena GS3, una filial de C. Mer Industries vinculada a la Unit 8200, que actua com a agència d'intel·ligència militar israeliana, intervenint les comunicacions telefòniques i online de palestines als Territoris Ocupats i que ha estat acusada per antics treballadors d'usar la informació personal extreta per extorquir persones⁶.

- **Serveis de guàrdia en la construcció del mur i als checkpoints**

El mur de separació i les dotzenes de *checkpoints* establerts al llarg d'aquest, construïts arran de la Segona Intifada per a fragmentar una població de 2 milions de palestins en nombrosos petits enclavaments i prevenir el seu creixement i expansió⁷, són el símbol més evident de l'ocupació israeliana. Al 2017, hi havia 98 checkpoints fixes a Cisjordània, **39 dels quals a prop l'anomenada Green Line**⁸ i, d'aquests, 19 a les afores de Jerusalem, dels quals 14 estaven privatitzats l'any 2018 i els restants estan en procés de ser-ho durant els proper anys. Si, a la majoria de checkpoints l'autoritat encarregada de la planificació, gestió, seguretat, manteniment i supervisió de l'activitat és l'Autoritat de Passos Fronterers, que opera en representació del ministeri de Defensa, als 19 checkpoints que envolten Jerusalem la gestió va passar de mans de l'exèrcit a mans d'un departament específic dins la policia, que hi opera juntament amb la policia

⁴ Who Profits, 2018, "Big Brother" in Jerusalem's Old City: Israel's Militarized Visual Surveillance System in Occupied East Jerusalem": <https://whoprofits.org/wp-content/uploads/2018/11/surveil-final.pdf>

⁵ The Eyes of the Old City: 'Mabat 2000' Captures All, The Jerusalem Post, 18 juny 2013, <https://www.jpost.com/National-News/The-eyes-of-the-Old-City-Mabat-2000-captures-all-316885>

⁶ Ynet News, "Intel troops: Why we won't serve in occupied territory", 9 desembre 2014, <https://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-4570337,00.html>

⁷ Who Profits, 2016, cita 7

⁸ B'Tselem, 2015, "Checkpoints, Physical Obstructions, and Forbidden Roads": <http://bit.ly/1qW4Dik>

fronterera i, en alguns, amb guàrdies -armats- i inspectors que pertanyen a companyies de seguretat privada⁹.

La funció dels guàrdies d'empreses privades de seguretat amb presència als checkpoints és, sobretot, el manteniment de la seguretat física, que inclou la potestat de dur a terme escorcolls de persones i pertinences, demanar identificacions i retenir. D'entre les cinc empreses israelianes que proporcionen serveis de seguretat als checkpoints, sota contractes amb el Ministeri de Defensa, en destaca especialment **Modi'in Ezrachi**, que opera als checkpoints adjacents a Jerusalem: Qalandia, Sheikh Sa'ed, Anata i Al-Jib (Giv'at Ze'ev)¹⁰.

Modi'in Ezrachi és el major contractista de seguretat privada del govern israelià¹¹ i també proveeix serveis de seguretat al ferrocarril lleuger que creua Jerusalem i a assentaments colons com el d'Ariel (Jerusalem Est) i Ma'ale Adumim, a pocs quilòmetres de la Green Line.

Més enllà dels serveis de seguretat física, ha resultat molt polèmica la remodelació del checkpoint de Qalandia de la primavera de 2019, per la introducció de tecnologia biomètrica de reconeixement facial que hauria estat desenvolupada per l'empresa israeliana AnyVision Interactive Technologies¹², amb forts lligams amb el complex industrial-militar del país.

- **Protecció d'assentaments colons i escorta dels individus que hi viuen**

Només entre 1968 i 1973 -tot just després de l'annexió- es van construir 12 barris jueus dins dels límits municipals de Jerusalem per allotjar al voltant de 200.000 persones i desenes de comunitats al seu cinturó metropolità, al voltant d'àrees industrials, creant un nou tipus d'assentament suburbà, alhora que es limitava el creixement dels barris palestins. La política de creació d'assentaments colons, orientada a la "desarabització" de la ciutat, així com altres polítiques d'expulsió i desplaçament, ha acabat posant **el 86% del territori de Jerusalem Est sota domini i ús de l'Estat d'Israel** i de la població colona. Alhora, la localització dels assentaments, que agrupen més de 2.500 persones al bell mig de barris de majoria palestina, faciliten un context de violència i risc d'atacs, que es veu empitjorada per l'acció de les empreses militars de seguretat privada, presents als assentaments des d'inicis dels anys 90, però especialment des de la segona meitat dels 2000, quan Israel va decidir transferir la seguretat de 40 assentaments a EMSP¹³.

Dins dels assentaments, **uns 370 guàrdies d'empreses privades**¹⁴, contractats pel Ministeri d'Habitatge, duen a terme funcions de seguretat i protecció dels residents, conjuntament amb la policia israeliana, incloent patrulles de vigilància, l'escorta de vehicles, la vigilància de les carreteres i camins que condueixen als assentaments i les portes d'entrada a aquests i la gestió de càmeres de video-vigilància.

⁹ Who Profits, 2016, cita 7

¹⁰ Web Who Profits, apartat "Modi'in Ezrachi", consultada 29/09/2019:

<https://whoprofits.org/company/modiin-ezrachi/#>

¹¹ Pulitzer Center, "How Israel Privatized Its Occupation of Palestine", 27/10/2016:

<https://pulitzercenter.org/reporting/how-israel-privatized-its-occupation-palestine>

¹² The New Arab, "The Palestine Brief: Israel gives notorious West Bank checkpoint 'Orwellian makeover' with face-recognition tech", 5/09/2019: <https://www.alaraby.co.uk/english/indepth/2019/8/5/israel-gives-notorious-west-bank-checkpoint-orwellian-makeover>

¹³ Who Profits, 2016, cita 7

¹⁴ Elhanan Miller, "Supreme Court defends private security in East Jerusalem", The Times of Israel, 7/01/2014: <http://www.timesofisrael.com/supreme-court-defends-private-security-in-east-jerusalem/>

Associacions com el Jerusalem Center For Women han denunciat l'ús d'aquestes empreses de seguretat¹⁵ en desnonaments forçats de famílies palestines als territoris on s'estableixen els assentaments, com ara a l'àrea de Silwan, a Jerusalem Est. Dues de les companyies amb més presència a la zona -i amb més impacte en els drets- són, de nou, **Modi'in Ezrachi** i **G1 Secure Solutions (abans G4S Israel)**, que també treballa a assentaments industrials com Mishor Adumim, Atarat i Barkan i ha proveït de circuits tancats de televisió a dotzenes d'enclavaments colons a Cisjordània, sota el projecte "Safe City". Se li sumen altres EMSP de menor rellevància, que també treballen a Jerusalem Est, com ara la israeliana **Galshan Shvakim**.

Adicionalment, Modi'in Ezrachi ofereix serveis de seguretat al ferrocarril lleuger de Jerusalem, pensat bàsicament per comunicar els assentaments amb el centre de la ciutat i entre sí. Els guàrdies de seguretat privada desplegats en aquesta infraestructura han protagonitzat diferents incidents -documentats pel mitjà comunitari *Silwanic*, del Wadi Hilweh Information Centre- des que el 2013 van ferir entre 7 guàrdies un jove palestí de 18 anys¹⁶ i fins la darrera agressió al 2018, quan 10 policies van envoltar una noia palestina fora d'una estació del ferrocarril al barri de Shu'fat i un grup de guàrdies de seguretat privada van disparar-li a la cama, evitant a més que altres ciutadans poguessin socórrer-la¹⁷.

- **Presons i altres centres de detenció**

Malgrat la controvèrsia que va generar, Israel va obrir les portes al 2004 a la privatització parcial de les presons. Una de les **principals proveïdores de sistemes de seguretat al Servei Penitenciari d'Israel és la tristament famosa G4S**, que va vendre totes les seves operacions a Israel al 2016 a FIMI¹⁸, passant a operar al país com a G1 Secure Solutions. L'empresa ha proveït des del 2007, els sistemes de monitoreig i control de les instal·lacions de presons com Ktziot, Megido i Damon, situades dins l'Estat d'Israel i destinades a presoners polítics palestins i va obtenir contractes per a la instal·lació de sistemes panòptics als murs de la presó d'Ofer, a Cisjordània, i per al manteniment i control central del sistema de seguretat de la presó de Rimonim, que té una ala destinada als presos i preses palestines. També és adjudicatària de la instal·lació i manteniment de sistemes de control d'entrada i interns, amb circuits tancats de CCTV i sistemes de gravació als centres de detenció i interrogatori d'Abu Kabir, Kishon (Al-Jalameh) i Jerusalem¹⁹.

La presència d'aquesta companyia en centres de detenció assenyalats per maltractaments i vulneracions a presoners i presones, entre d'altres també infants i menors, va motivar al 2014 la denúncia d'organitzacions com Lawyers for Palestinian Human Rights, que acusaven G4S d'haver contribuït amb el seu negoci als impactes en els drets humans dins les instal·lacions del Servei Penitenciari d'Israel, i de no haver estat eficients en la prevenció d'aquests efectes. Malgrat que, al 2015, el punt de Contacte Nacional del Regne Unit per a les Directrius de l'OCDE sobre Empreses Multinacionals va reconèixer la implicació de G4S en els negocis amb diverses presons

¹⁵ Jerusalem Center for Woman, 2010, "Monitoring Jerusalem", Issue 9: <http://www.j-c-w.org/reports/monitoring10july.pdf>

¹⁶ Silwanic, "Light rail security guards attack Mohammad Abu Rammouz", 2/05/2013: <http://www.silwanic.net/index.php/article/news/37627>

¹⁷ Silwanic, "Occupation forces open fire towards a Palestinian girl in the neighborhood of Shu'fat", 27/05/2018: <http://www.silwanic.net/index.php/article/news/77365>

¹⁸ Business and Human Rights Resource Center, G4S, "G4S sells controversial Israeli security arm accused of complicity in human rights abuses of Palestinian prisoners": <https://www.business-humanrights.org/en/g4s-sells-controversial-israeli-security-arm-accused-of-complicity-in-human-rights-abuses-of-palestinian-prisoners>

¹⁹ Web Who Profits, apartat "G1 Secure Solutions", consultada 29/09/2019: <https://whoprofits.org/company/g4s-israel-hashmira/>

on s'estaven succeint episodis de violacions dels Drets Humans²⁰, motivant el procés de venda de la seva filial israeliana. La continuada recerca d'organitzacions com Who Profits apunten que l'empresa ha guanyat nous contractes des que el fons FIMI va adquirir-la al 2016²¹.

2.2 Principals empreses de seguretat privada i EMSP que operen a Jerusalem Est

Nom	Origen	Serveis	On opera
Athena/ C. Mer Industries	Israel	Vigilància tecnològica	Projecte "Mabat 2000"
VideoTec	Itàlia	Equipament de Vigilància	Ciutat Vella Jerusalem Est
Dahua Technology	Xina	Equipament de Vigilància	Barri Àrab i assentaments
Everon Systems	Israel	Software de reconeixement facial	Frontera entre el Barri Jueu i el Barri Àrab
AnyVision	Israel	Videovigilància i software de reconeixement facial	Checkpoints de Cisjordània
Israel HP	Filial israeliana, empresa EUA	Sistema d'identificació biomètrica Basel	Checkpoints de Cisjordània i Gaza
Modi'in Ezrachi	Israel	Serveis de seguretat, protecció de comissaries, infraestructures i monuments	Checkpoint de Qalandia, protecció d'assentaments, ferrocarril lleuger i comissaries a Jerusalem Est
G1 Secure Solutions (abans G4S Israel)	G4S, britànico-danesa	Escàners i tecnologia de seguretat a checkpoints, presons israelianes i assentaments colons	Colònies cisjordanes de Modi'in Illit, Ma'ale Adumim i Har Adar i assentaments de Jerusalem Est
Galshan Shvakim	Israel	Control de la població, vigilància tecnològica i	Assentaments de Givat Ze'ev,

²⁰UK Government, "UK NCP final statement: complaint by Lawyers for Palestinian Human Rights against G4S", març 2015

²¹ Web Who Profits, cita 23

		serveis de seguretat privada	Modi'in Illit, Beitar Illit i Ma'ale Efraim. Barris de French Hill i Ramat Eshkol, a Jerusalem Est.
--	--	---------------------------------	---

Font: bases de dades Shock Monitor i Who Profits

3. VULNERACIONS DELS DRETS HUMANS AMB IMPACTE DE GÈNERE DERIVADES DE L'ACCIÓ D'EMPRESES DE SEGURETAT I DE LES EMSP A JERUSALEM EST

De la mateixa manera que el procés de privatització de la seguretat a Israel està directament vinculat a la situació d'ocupació dels territoris palestins, **els impactes de gènere de les EMSP a Jerusalem Est no poden destriar-se de les estructures de poder**, desigualtat i discriminació simbòlica -les anomenades violències estructurals ja existents- vinculades a aquest mateix context i que, com argumenta Simona Sharoni, “exposa les palestines a haver de confrontar la violència en dos fronts indestruïbles: com a membres de la comunitat palestina i com a dones. El seu cos ha esdevingut el camp de batalla d'aquestes confrontacions” (Sharoni, 1994). La discriminació específica de gènere sota ocupació militar està reconeguda a la Recomanació General número 30 sobre Dones en situacions de conflicte i Post conflicte de la CEDAW (novembre 2013), que subratlla que, entre d'altres, “les dones i les nenes resulten particularment afectades amb violències sexualitzades en escenaris de conflicte, com a mètode per humiliar, atemorir i dominar un grup ètnic determinat”²².

A l'hora d'analitzar l'impacte que les EMPS generen sobre l'exercici dels drets humans, cal reconèixer prèviament de quina manera les identitats de gènere i sexuals, juntament amb la resta d'identitats que ens configuren (classe social, raça i ètnia, estatus de ciutadania, capacitats corporals) determinen les posicions i les vivències d'inseguretat i vulnerabilitat que patim (Mendia, 2013). En aquest cas, amb uns actors que representen -igual que l'Estat i el seu exèrcit- un model de masculinitat militaritzada que construeix un nosaltres en relació a “d'altres”, reproduint els patrons de subordinació existents (Eichler, 2015).

Així, les diferències que ja existien prèviament entre homes i dones -i encara més enllà, entre persones que no s'adien a les normes de gènere-, contribuiran a produir una distribució d'inseguretat diferenciada, **que condicionarà les experiències de vulnerabilitat i generarà impactes diferenciats en el gaudi dels Drets Humans**.

3.1 Vigilància massiva i vulneració del dret fonamental a la privacitat

El monitoreig permanent de les activitats públiques, però també privades o semi-privades- a través de sistemes com Mabat 2000 suposen, com descriuen alguns habitants de Jerusalem Est²³, un greuge en l'accés a l'espai públic i de socialització col·lectiva, com ara el carrer, que constitueix

²² UN Committee on the Elimination of Discrimination Against Women (CEDAW), General recommendation No. 30 on women in conflict prevention, conflict and post-conflict situations, 1/11/2013, par. 35.

²³ Who profits, 2018, cita 8

una limitació clara de la llibertat de moviments, de reunió, d'associació i de la llibertat d'expressió, amb afectació als drets civils i polítics, protegits per la Convenció internacional dels Drets Civils i Polítics, que Israel va signar i ratificar l'any 1979.

Alhora, constitueix una vulneració del dret a la privacitat, que tot i que colpeja especialment la comunitat palestina, suposa el mateix règim legal i de vigilància per a la població de la ciutat en general. Aquesta vigilància tecnològica massiva sobre la població en general, i sobre comunitats religioses, polítiques o culturals en particular, sense que aquestes siguin sospitoses d'estar cometent delictes concrets, deixaria sense efecte la justificació del bé superior de la protecció i la seguretat sobre el dret a la privacitat (Zureik, Lyon i Abu-Laban, 2010). Els algorismes de predicció de comportament que porten associats alguns d'aquests sistemes, propicien detencions preventives i arbitràries basades en un biaix discriminatori²⁴.

En el cas de les dones palestines, les restriccions en l'accés lliure a l'espai col·lectiu i de socialització, a més d'agreujar la discriminació prèvia a l'esfera pública i política que ja pateixen les dones en les societats patriarcal, pot contribuir de forma substancial a l'aïllament i al trencament de vincles comunitaris. Vincles que són decisius, per exemple, per a les dones en situació de violència de gènere en l'àmbit de la llar o la família, o en casos d'extrema vulnerabilitat econòmica, en un territori amb una altíssima incidència d'atur (que afecta un 85% de les dones palestines) i en què més del 75% de les dones viuen sota el llindar de la pobresa²⁵.

3.2 Abús físic i restricció de la llibertat de moviments als checkpoints

Si els checkpoints generen una situació generalitzada per a la població palestina de restricció absoluta i quotidiana a la llibertat de moviments, en el cas de les dones, el funcionament d'aquests punts de control militaritzats comporten llargues esperes que les exposen a **un risc exponencial d'assetjament verbal i a patir abusos físics**, com els escorcolls, en alguns casos amb component sexual i greuge cultural, com ara l'obligació de treure's peces de roba i l'amenaça de danyar la seva reputació mitjançant rumors, o la violència física en forma de bufetades, cops de puny i puntades de peu²⁶. L'experiència de creuar els checkpoints és, per a les dones, joves i nenes palestines, "la cosificació de la vigilància i el control social que es deriven de l'ocupació" (Shalhoub-Kevorkian, 2009).

Aquests dispositius generen, en el mateix sentit que la vigilància massiva, l'aïllament de les dones, que eviten exposar-se a la violència física i verbal que implica creuar un checkpoint, fet que contribueix a la vulneració dels seus drets econòmics, en forma de limitació d'accés a una feina i que "provoca que les dones palestines de Jerusalem siguin econòmicament quasi completament dependents del marit o pare²⁷". De nou, dificultant la possibilitat d'escapar de situacions d'abús i violència en l'àmbit familiar. I generant, a més a més, una disrupció en el seu **accés a serveis bàsics**, especialment el dret a l'educació i el dret a la salut psicològica, reproductiva, materno-infantil i sexual (Vrdoljak, 2009), doncs les escoles i hospitals que abans es trobaven a poca

²⁴ Íbid

²⁵ Dades Association for Civil Rights in Israel (ACRI), "East Jerusalem Facts and Figures 2017": <https://law.acri.org.il/en/2017/05/24/east-jerusalem-facts-and-figures-2017/>

²⁶ The Coalition of Women for Peace i Who Profits, "The gendered aspect of Israeli checkpoints in the OPT. Position Paper", desembre 2015: <http://www.aurdip.org/IMG/pdf/mahsomim-english-web-final.pdf>

²⁷ Juzoor for Health and Social Development, 2018, "Policy Brief, "Empowering Jerusalem's Most Marginalized Palestinian Women", Institute for Palestine Studies, Issue 74

distància esdevenen ara inabastables sense exposar-se a l'acció de les forces de seguretat pública i de les EMSP que controlen els punts fronterers.

En última instància, els *checkpoints* són, també, un dels punts calents on tenen lloc de forma especialment descarnada els **abusos i vulneracions del dret a la vida i a la integritat** de les dones palestines, amb especial esment al de Qalandia, que va de Ramallah a Jerusalem, operat per policia, policia fronterera i guàrdies de seguretat privada de l'empresa Modi'in Ezrachi.

A mitjans de setembre de 2019, una dona palestina va morir en aquest checkpoint després de rebre quatre trets que provenien, a la vista de les imatges que es van fer públiques, d'homes armats amb fusells i abillats amb uniformes de seguretat privada²⁸, motivant una denúncia pública de l'oenagé Amnistia Internacional²⁹. Lluny de ser un incident aïllat, l'observatori sobre la privatització de la guerra i el seu impacte en els Drets Humans Shock Monitor ja va recollir un fet similar, l'abril del 2016, quan una jove palestina i el seu germà van ser morts a trets³⁰ al mateix *checkpoint*, també per agents d'una empresa privada, en aquest cas, de Modi'in Ezrachi³¹. El relat oficial de la policia israeliana va ser el mateix en ambdós casos: les dones assassinades anaven armades amb ganivets i suposaven una amenaça pels guàrdies.

A l'espera de veure què succeirà amb aquest nou cas, el precedent del primer no és esperançador en termes de rendiment de comptes. Quatre dies després de l'homicidi dels dos germans, els cossos interns de la Policia Militar encarregats d'investigar l'incident van retirar-se al·legant que l'autor dels disparats era un civil. Mesos més tard, a l'octubre del 2016, el fiscal encarregat del cas va retirar els càrrecs contra el guàrdia de seguretat privada a manca de "proves que hagués actuat de forma contrària a la llei³²".

3.3 Presència de guàrdies privats de seguretat als assentaments de colons

L'Estat d'Israel continua promovent l'expansió dels assentaments colons, fins i tot quan aquests comporten la confiscació violenta i il·legal de terres palestines, generant una situació d'assetjament, violència física i destrucció de la propietat, tant per part dels colons com dels seus guàrdies de seguretat -personal de les EMSP-, "que submergeix les dones en un estat de pànic permanent³³". Un dels casos més punyents de vulneració del dret a la vida va tenir lloc al setembre del 2010 quan un guàrdia de seguretat de l'empresa Modi'in Ezrachi va ser acusat de matar a trets un veí de la zona de Silwan, a Jerusalem Est³⁴.

²⁸ Middle East Eye, "Israeli security guards kill Palestinian woman at West Bank checkpoint", 18/09/2019: <https://www.middleeasteye.net/news/israeli-security-guards-kill-palestinian-woman-west-bank-checkpoint>

²⁹ Amnesty International, "Israel/OPT: Israeli forces killing of Palestinian woman at checkpoint underscores need for international justice", 19/09/2019: <https://amnesty.org/en/latest/news/2019/09/israel-opt-israeli-forces-killing-of-palestinian-woman-at-checkpoint-underscores-need-for-international-justice/>

³⁰ Base de Dades web Shock Monitor, impacte "0267OPT Occupied Palestinian Territory": <http://shockmonitor.org/shock-monitor/operational-map/>

³¹ Mondoweiss, Allison Deger, 'Meet the Private Contractors Manning Israel's Checkpoints', 5 maig 2016: <http://mondoweiss.net/2016/05/contractors-israels-checkpoints/>

³² The Times of Israel, "Charges dropped in shooting of Palestinian siblings at checkpoint", 26/10/2016: <https://www.timesofisrael.com/charges-dropped-in-shooting-of-palestinian-siblings-at-qalandiya/>

³³ WILPF, 2017, "Palestinian women under prolonged Israeli occupation. The gendered impact of Occupation violence", Universal periodic review of Israel joint submission to the UPR working group, 29th Session

³⁴ Who Profits, citant informacions del Wadi Hilweh Information Center

3.4 Política d'expulsió a través de la demolició d'habitatges, "cercle of life" i denegació de residències

Demolició d'habitatges

La demolició d'habitatges a Jerusalem Est afecta potencialment unes 100.000 residents palestines per la pràctica impossibilitat d'obtenir permisos de construcció de l'Administració Civil Israeliana (només el 7% de les peticions de construcció i obres acaben aprovant-se³⁵). Això fa que, a la pràctica, els palestins de Jerusalem Est tinguin prohibit de construir les infraestructures més bàsiques i es vegin forçats a moure's a un altre habitatge -amb la precarietat residencial que això comporta- o a construir sense permisos i, d'aquesta manera, exposar-se al risc de veure la seva propietat destruïda³⁶". Un cop se'ls notifica l'ordre de demolició, es dona a les residents "l'opció" de deixar que siguin les forces israelianes les que tirin a terra l'edifici, fet que comporta el pagament d'una taxa de demolició, o que ho facin les mateixes famílies que hi vivien³⁷, aportant un component extra d'humiliació i d'afectació psicològica.

Aquesta política urbanística al servei del buidatge de població palestina -a la qual s'hi ha detectat, com en l'esmentat cas de Silwan al juliol del 2010, participació de guàrdies de seguretat privada- genera, a més, un risc extrem de desplaçament intern que suposa una violació flagrant de la Quarta Convenció de Ginebra³⁸, que al seu torn prohibeix la destrucció de propietat privada sempre que no estigui justificada per operacions militars. L'expulsió forçada, contrària al Dret Internacional, també vulnera el dret a l'habitatge -recollit a la Convenció internacional per a la protecció dels drets econòmics, socials i culturals, que Israel va ratificar el 1991- i el dret a la privacitat³⁹.

Malgrat que el Comitè de la CEDAW ha suggerit en repetides ocasions a Israel⁴⁰ que cessi la política de demolició forçosa d'habitatges de població palestina, "per l'impacte en el desenvolupament de les dones palestines, incloses les refugiades i les àrabs israelianes, i en el gaudi dels seus Drets Humans i llibertats fonamentals", l'Estat continua argumentant que són construccions il·legals que "perjudiquen la població local en no poder garantir la qualitat de vida, el benestar de la població i cobrir les necessitats públiques⁴¹". Les organitzacions de la societat civil que realitzen els anomenats "Informes Ombrà" o contra-informes independents a les revisions periòdiques dels Estats respecte a l'aplicació de la CEDAW, acusen Israel de vulnerar – a través

³⁵ Haaretz, "Only 7% of Jerusalem Building Permits Go to Palestinian Neighborhoods, 07/12/2015: <http://www.haaretz.com/israel-news/.premium-1.690403>

³⁶ *Íbid.*

³⁷ Dr. Safa Husni Dhaher (2017), "The impact of the current situation on the human rights Of The Vulnerable Palestinian Groups In East Jerusalem". Heinrich-Böll-Stiftung.

³⁸ UN, IV Geneva Convention relative to the protection of civilian persons in time of War, 12/09/2019, art. 53: https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/atrocities-crimes/Doc.33_GC-IV-EN.pdf

³⁹ OCHA, "UN officials call for an immediate halt to demolitions in East Jerusalem and respect for international law amidst rise", 03/05/2019: <https://www.ochaopt.org/content/un-officials-call-immediate-halt-demolitions-east-jerusalem-and-respect-international-law>

⁴⁰ Comité para la Eliminación de la Discriminación contra la Mujer en sus observaciones finales (observación final núm. 56) del 4 de febrero de 2011

⁴¹ Comité para la Eliminación de la Discriminación contra la Mujer, "Examen de los informes presentados por los Estados partes en virtud del artículo 18 de la Convención con arreglo al procedimiento simplificado de presentación de informes. Sexto informe periódico que los Estados partes debían presentar en 2017", Israel, 14/07/2017

d'aquesta pràctica- el dret de les dones a la vida familiar, a un estàndard de vida adequat i a l'accés a serveis socials essencials pel seu benestar⁴².

“Center of Life” i discriminacions en termes de nacionalitat i residència

Malgrat les polítiques de gentrificació i expulsió de facto a través de la demolició d'habitatges, molta població palestina es resisteix a mudar-se fora dels límits municipals de la ciutat, per por a que els sigui revocat el permís de residència permanent a Israel, l'anomenat “carnet blau”, que els permet beneficiar-se, teòricament, de cert grau de protecció legal i de llibertat de moviments que no gaudeixen els palestins a la resta de Cisjordània i a la franja de Gaza⁴³, a més d'assistència social, seguretat social, serveis de salut i educació, l'accés als quals, com hem vist, és igualment dificultada per la securització de la vida quotidiana. Des de 1967 fins a l'actualitat, el Ministeri de l'Interior israelià ha revocat més de 14.000 residències de palestins i palestines⁴⁴.

La necessitat de continuar vivint a Jerusalem per a no perdre residència, feina, negocis o propietats, xoca amb l'augment del preu de l'habitatge, la degradació provocada dels barris palestins i la massificació i porta a moltes habitants de Jerusalem Est a conservar un habitatge intramurs i un fora dels límits municipals, per a poder viure en condicions mínimament dignes⁴⁵. Davant d'això, a partir del 1995, el govern israelià va posar en marxa l'anomenada política del “center of life”, en la qual és l'individu qui ha de provar permanentment que continua vivint a Jerusalem, és a dir que aquesta és “el seu centre de vida”. Si el Ministeri de l'Interior determina que el “centre de vida” ha canviat, pot revocar la residència i els drets associats a aquesta s'eliminen automàticament, sense que sigui possible apel·lar la decisió (Jefferis, 2012).

L'any 2002, el govern d'Israel va suspendre la concessió de la residència per reunificació familiar, emparant-se en una sèrie d'atacs que haurien estat comesos per persones que s'havien beneficiat d'aquesta condició. Un any després, el 2003, aprovà una esmena -en teoria temporal- a la Llei de Ciutadania i Entrada, que a la pràctica suposa la impossibilitat per a les cisjordanes i cisjordans que contrauen matrimoni amb una persona resident a Jerusalem, d'obtenir al seu torn el permís de residència, facilitant-ne, a més, la revocació pels familiars de persones detingudes sota l'acusació de “terrorisme”, com a càstig col·lectiu. Aquesta “ordre temporal” va ser renovada de nou al juny del 2017 per catorzena vegada consecutiva, malgrat que suposa “una severa violació del dret a la família⁴⁶”, del dret a la nacionalitat i del dret a la participació a la vida pública i política i una vulneració de l'Article 16 de la CEDAW, que declara que “les dones han de tenir el dret a escollir lliurement el seu cònjuge i de contraure matrimoni amb el seu lliure i ple consentiment⁴⁷”.

En el cas de les dones cisjordanes ja casades amb habitants de Jerusalem, la por a perdre el permís de residència -i, per extensió, també la custòdia i el contacte amb les seves criatures- pot suposar un fre important a l'hora de denunciar agressions i maltractaments en l'àmbit familiar⁴⁸, fet que obstaculitza, una vegada més, la deguda obligació dels Estats de garantir la prevenció i

⁴² Al Haq, 2017, “Al Haq submission to the Committee on the Elimination of Discrimination against Women regarding Israel's sixth periodic report”, 68ena sessió

⁴³ Dr. Safa Husni Dhaher, 2017, cita 41

⁴⁴ Dades de B'Tselem, East Jerusalem, actualitzat a 27 de gener de 2019:

<https://www.btselem.org/jerusalem>

⁴⁵ Íbid.

⁴⁶ WILPF (2017), cita 37

⁴⁷ CEDAW, 1979, Article 16: <https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/cedaw.aspx>

⁴⁸ Juzoor for Health and Social Development, 2018, cita 31

investigació dels atacs a la integritat física i al dret a la vida de les seves residents i ciutadanes. Si, a més, les dones es traslladen a Jerusalem sense disposar de permís d'estada, es veuen "atrapades, vivint en una presó, permanentment en risc de ser aturades per soldats o policies si surten de casa".

De forma general, es considera que l'ocupació militar -per part d'actors diversos tan públics com privats- dels Territoris Palestins, en forma de lleis, polítiques i mesures de repressió, "ha generat efectes desastrosos en la percepció de seguretat de les dones i nenes palestines⁴⁹" i constituïren "violacions greus dels Drets Humans i del Dret Internacional Humanitari, fins al punt de ser constitutius de crims de guerra", liquidant, a més, el dret de les palestines a la salut, els seus drets econòmics, el seu lliure desenvolupament i les seves llibertats fonamentals.⁵⁰

3.5 Repressió, trasllat i presó per a les dones

La política de securització i repressió enfocada al manteniment del control de població i l'aixafament de qualsevol conat de resistència a l'ocupació, ha portat a la detenció de 800.000 persones, 10.000 d'elles dones, des de 1967, i a una població presa actual de 5.640 persones, unes 500 provinents de Jerusalem Est. Les dones i joves palestines detingudes han denunciat, mitjançant organitzacions com la Palestinian Working Woman Society for Development, haver estat subjectes de tracte degradant, assalt sexual, assetjament, amenaces, privació de la son i pallisses⁵¹, accions que contravenen l'article 2 de la Convenció contra la Tortura i les premisses que la Convenció de Ginebra marca per a les mares preses i les presoneres de guerra (Vrdoljak, 2009), a partir de denúncies com les de març de 2013, quan diverses presoneres palestines del centre de Hasharon, a Israel, van assegurar que les embarassades eren maltractades en el trasllat a l'hospital⁵², encadenades als llits mentre eren de part i obstaculitzades en el seu dret de compartir els dos primers anys amb les seves criatures en condicions dignes dins la presó.

4. IMPUNITAT, RENDICIÓ DE COMPTES I REPARACIONS PER A LES VÍCTIMES DELS ABUSOS

Malgrat que Israel té l'obligació de perseguir les vulneracions dels tractats dels quals és membre, provisions referents, per exemple, a la Convenció de Ginebra de 1949 no s'han incorporat al codi penal del país, "un buit legal problemàtic a l'hora de castigar els crims de guerra i d'altres crims recollits en el Dret Internacional" (Armendáriz, 2015). És cert, però, que sota la legislació domèstica, malgrat la manca de regulació específica, els empleats de les EMSP poden ser jutjats sota el codi penal de 1977, segons la mateixa autora, si aquests tenien la ciutadania o la residència israeliana quan van cometre l'abús o vulneració i sempre que el càstig per la ofensa o delictes de què se'ls acusa superi els tres mesos de presó⁵³.

Pel que fa al dret a la privacitat, aquest és, en teoria, protegit per la Llei de Privacitat de 1981 -que estableix els límits d'aquest dret a Israel- i sota l'article 7 de la Llei Bàsica de 1992 que actua com a constitució del país. Tot i així i malgrat les denúncies d'organitzacions com el Moviment Israelità pels Drets Digitals o ACRI, que ha criticat en diverses ocasions la vigilància en base al perfil racial, el govern ha modificat la legislació en els darrers anys, per a permetre les agències de seguretat d'interceptar les comunicacions telefòniques sense ordre judicial o per crear bases

⁴⁹ WILPF (2017), cita 37

⁵⁰ Al Haq, 2017, cita 46

⁵¹ The Palestinian Working Woman Society for Development, 2017, NGO Shadow Report to the Sixth Periodic Country Report of the Israeli Government to the CEDAW Committee

⁵² Adameer, 2016, "Occupied Lives: Imprisonment of Palestinian Women and Girls":

<http://www.addameer.org/publications/occupied-lives-imprisonment-palestinian-women-and-girls>

⁵³ Codi Penal Israel, 1977, Art. 15.

de dades polítiques, per exemple de ciutadans que donen suport a la campanya BDS (Daskal, 2017).

Alhora, la manca de regulació específica i de claredat sobre l'aplicació del Dret Internacional respecte a les EMSP no ha contribuït, precisament, a dissipar la preocupació existent sobre la transparència amb què es coneixen i la freqüència amb què es reparen les vulneracions dels drets de les dones que cometen aquestes empreses (Vrdoljak, 2011). En aquest sentit, l'aplicació de mecanismes destinats a la protecció dels drets humans de les dones, com ara la CEDAW, ha resultat conflictiva per la postura que manté Israel d'afirmar que "la Convenció no és aplicable fora del territori nacional d'un Estat⁵⁴". Concretament, Israel addueix que aplica la CEDAW "a tot l'Estat d'Israel" mitjançant la legislació domèstica, insistint que l'aplicació de la Convenció a Cisjordània no és pertinent per que "hi aplica el dret dels conflictes armats. La Convenció, que té una cobertura territorial precisa, no s'aplica ni es contempla la seva aplicació a zones situades fora del territori nacional⁵⁵".

Al contrari del que addueix Israel, però, la recomanació general número 30 de la CEDAW subratlla que els Estats membre de la Convenció són responsables dels drets humans dels individus "dins del territori sobre el qual exerceixen un control efectiu, fins i tot si aquest no està situat al seu territori".

En l'àmbit dels territoris sota llei militar israeliana, la **resolució del Consell de Seguretat de l'ONU 1325** aprovada al 2000, sobre dones, pau i seguretat, requereix que "totes les parts d'un conflicte armat respectin les disposicions legals aplicables als drets i protecció de les dones o les nenes, especialment quan aquestes són civils⁵⁶".

Malgrat el marc general d'impunitat, en alguns casos han resultat exitoses les campanyes ciutadanes contra els abusos comesos per les EMSP a Israel. És el cas de "Stop G4S", impulsada per organitzacions palestines i sindicats, la campanya BDS, grups estudiantils i activistes i entitats d'arreu del món, que exigien el trencament de les institucions internacionals amb aquesta corporació, la major empresa de seguretat privada del món, amb operacions a 125 països. Fruit de les denúncies contra els abusos de G4S a diversos països, entre els quals Israel, la companyia va perdre milions de dòlars en contractes⁵⁷.

Tanmateix, com destaca Maya Eichler, el mateix interès de mantenir una bona reputació de cara a aconseguir contractes, que podria actuar com a incentiu per a actuar en línia amb el respecte als Drets Humans, també pot portar a les EMSP i als seus empleats a amagar els abusos i crims comesos al seu país d'origen o en "missions" a l'estranger (Eichler, 2015).

En el mateix sentit dels suggeriments als Estats o l'autoregulació, el **Grup de Treball de Nacions Unides sobre l'ús de Mercenaris** ha emès una sèrie de recomanacions⁵⁸ que reconeixen que "l'impacte de les activitats corporatives afecta de forma diferent i desproporcionada a les dones, i aquestes enfronten barreres addicionals a l'hora d'accedir a reparacions".

⁵⁴ Comitè para la Eliminación de la Discriminación contra la Mujer, 2017, "Sexto informe periódico que los Estados partes debían presentar en 2017, Israel"

⁵⁵ Resposta de l'Estat d'Israel al Comitè de la CEDAW (CEDAW/C/ISR/CO/5/ADD.1), maig de 2013, pàgs. 2 i 3

⁵⁶ UN, Security Council, UNSCR 1325, 31/10/2000, art. 9

⁵⁷ Es pot seguir el cas a l'apartat G4S del Business and Human Rights Resource Center:

<https://www.business-humanrights.org/en/g4s>

⁵⁸ Human Rights Council, "Gender dimensions of the Guiding Principles on Business and Human Rights", Report of the Working Group on the issue of human rights and transnational corporations and other business enterprises, 12/07/2019

Les directrius recomanen als estats que incentivin les empreses a contribuir a assolir la igualtat de gènere i a responsabilitzar-se del respecte als Drets Humans de les dones; que incorporin la perspectiva de gènere a les lleis nacionals sobre drets humans relacionades amb l'esclavisme modern i amb la manca de transparència en les cadenes de subministrament de les empreses i a bastir mecanismes judicials i extrajudicials que tinguin en compte aquestes barreres addicionals que les dones troben quan volen denunciar abusos i vulneracions per part de les empreses. Especialment en un moment en què, com assenyala la Women's International League for Peace and Freedom (WILPF), la impunitat de les EMSP genera impactes creixents en termes de polítiques i relacions de gènere⁵⁹.

BIBLIOGRAFIA

Armendáriz, Leticia. 2015. "The privatization of security in the occupied Palestinian territory", NOVACT

Armendáriz, Leticia para NOVACT. 2016. "The Invisible Force. A comparative study of the use of private military and security companies in Iraq, Occupied Palestinian Territories and Colombia. Lessons for international regulation"

Chiodelli, Francesco. 2012. "The Jerusalem Master Plan: Planning into the Conflict". *Jerusalem Quarterly*, Issue 51, Institute for Palestine Studies

Daskal, Efrat. 2017. "The Israeli Digital Rights Movement's campaign for privacy". *Internet Policy Review*, 6(3). DOI: 10.14763/2017.3.711

Daza, Felip y Torroja, Helena. 2019. "La política i el dret internacional davant les Empreses militars i de seguretat privades i la protecció dels drets humans". Pendiente de publicación.

Eichler, Maya. 2015. "Gender, PMSCs, and the Global Rescaling of Protection: Implications for Feminist Security Studies" en *Gender and Private Security in Global Politics*, Maya Eichler (edit.), Oxford University Press

Güell, Sonia y Torroja, Helena. 2013. "El marco jurídico internacional relativo a las empresas militares y de seguridad privadas: estado actual y perspectivas de futuro" en *Seguridad, Inc.*, coordinado por García, Carolina y Pareja, Pablo. Colección Paz y Seguridad, núm. 5. Barcelona: Institut Català Internacional per la Pau

⁵⁹ Leticia Barrios i Cristina Hernández, "The Neglected Victims: PMSC, Sexual Abuse and Physical Violence Against Girls and Women": <http://shockmonitor.org/neglected-victims-pmsc-sexual-abuse-physical-violence-girls-women/>

Jefferis, Danielle. 2012. "Institutionalizing Statelessness: The Revocation of Residency Rights of Palestinians in East Jerusalem". *International Journal of Refugee Law*. (2012) doi:10.1093/ijrl/ees026

Mendia, Irantzu. 2013. "Feminismo y Seguridad Humana: Encuentros y desencuentros" en *Seguridad Humana. Aportes críticos al debate teórico y político*, editado por Karlos Pérez de Armiño e Irantzu Mendia (Madrid, Tecnos)

Shalhoub-Kevorkian, Nadera. 2009. "Militaryization and Violence against Women in Conflict Zones in the Middle East: A Palestinian Case Study", Cambridge University Press.

Sharoni, Simona. 1994- "Homefront as battlefield. Gender, military occupation and violence against women" en *Women and Israeli occupation. The politics of Change*, editado por Tamar Mayer. Nueva York: Routledge.

Tawil-Souri, Helga. 2016. "Surveillance Sublime: The Security State in Jerusalem", *Journal of Palestine Studies*, Issue 68

Volinz, Lior. 2017. "Comparative Military Urbanism: Topographies of Citizenship and Security Threats in Brussels and Jerusalem", *International Journal on Urban and Regional Research*. Spotlight On, The City and War collection.

Vrdoljak, Ana. 2009. "Women's Rights: The Possible Impact of Private Military and Security", University of Technology, Sydney

Vrdoljak, Ana Filipa. 2011. "Women and Private Military and Security Companies" en *War by Contract: Human Rights, Humanitarian Law, and Private Contractors*, editado por Francioni, Francesco, y Ronzitti, Natalino. Oxford.

Vrdoljak, Ana Filipa. 2015. "Women, PMSCs, and International Law" en *Gender and Private Security in Global Politics*, editado por Maya Echler. Oxford University Press

Yiftachel, Oren. 2011. "Palestinians Citizenship in Israel", en *The Palestinians in Israel. Readings in History, Politics and Society*, editat per Rouhana, Nadim N., y Areej Sabbagh-Khoury. Mada al-Carmel. Arab Center for Applied Social Research

Zureik, Elia, Lyon, David, y Abu-Laman, Yasmeeen. 2010. "Surveillance and Control in Israel/Palestine. Population, Territory and Power". London: Routledge.